Region Stockholm

26

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl. om inställda operationer under 2019

HSN 2019-2317

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Sjukhus LOU-avtal
Kejvan Bexenius

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-05-07

HSN 2019-2317

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl. om inställda operationer under 2019

Ärendebeskrivning

I en skrivelse önskar Talla Alkurdi (S) m.fl. en statistisk sammanställning över antalet inställda operationer under 2019, samt en redovisning över hur stor andel av operationerna som ställts in på grund av resursbrist respektive av andra orsaker.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande.
Skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl. om inställda operationer under 2019.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Socialdemokraterna efterfrågar i en skrivelse att hälso- och sjukvårdsförvaltningen skyndsamt begär in och sammanställer statistik över antal inställda operationer under 2019, samt redovisar dessa siffror och hur stor andel av operationerna som fick ställas in på grund av resursbrist, eller av vilka andra skäl operationer har ställts in.

Överväganden

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har bett sjukhusen om underlag avseende antal operationer som har blivit inställda (”struken operation”) eller av olika anledningar inte utförts enligt operationsplanering (”störd operation”) under 2019, med svarsanvisning enligt de definitioner som

anges enligt Svenskt Perioperativt register (SPOR)[1]. Förvaltningen har också sammanställt antal ärenden där ersättning utbetalats till patienten för sent inställd operation.

Uppgifter om strukna och störda operationer från sjukhusen
Uppgifterna som har samlats in bör tolkas med viss försiktighet. Sjukhusen har kommit olika långt i att registrera störningar. Vid några sjukhus sker detta automatiserat medan andra sjukhus gör det manuellt. Därför är jämförelser mellan sjukhus inte alltid möjliga. En registrering i SPOR kan avse en störd eller struken operation vilket inte är att jämställa som en inställd operation där en inskriven patient behöver åka hem och återkomma vid ett senare tillfälle. Att en operation inte genomförs som planerat utan ”störs” kan innebära en förskjutning på tio minuter, det vill säga en mindre ändring i operationsplaneringen, men kan även innebära att en operation bokas om till ett senare datum. En struken eller störd operation kan i vissa fall förebyggas av sjukhuset och i vissa fall av patienten.

Redovisningarna från sjukhusen innehåller både operationer där ersättning utgår till patienten enligt ”Regler om ekonomisk kompensation vid inställd operation” samt operationer där ingen ersättning utgår till patienten.

SPOR delar in orsaker till en struken eller störd operation enligt följande:

- Operationsplanering och prioritering (annan operation prioriterades, operationen rymdes inte inom tilldelad operationstid)
- Bristfällig preoperativ utredning
- Patienten bör av medicinska skäl ej opereras (akut sjukdom hos patient, patientens behov har förändrats, eller icke-optimerad patient, till exempel att patienten ej fastat eller läkemedelseffekter)
- Patienten uteblir/avbokar
- Utrustning och lokal
- Personal saknas
- Platsbrist
- Övrigt

[1] http://www.spor.se/

På sjukhusen genomförs dels akuta, dels planerade operationer. Av det totala antalet utförda operationer år 2019 framgår i sjukhusens redovisning att cirka 68 procent utgörs av planerade operationer. Fördelningen varierar på respektive sjukhus.

I nedanstående tabell redovisas de vanligaste orsakerna till störda eller inställda operationer 2019.

Alla sjukhus	TOTALT	ANDEL
INSTÄLLDA OPERATIONER FÖRDELAT PÅ SPORS STRYKNINGSORSAKER		
annan operation prioriterades	1 087	15,4%
Rymdes inte inom tilldelad operationstid	420	6,0%
Bristfällig preoperativ utredning	300	4,3%
Icke-optimerad patient?	608	8,6%
patientens behov har förändrats	791	11,2%
patienten uteblir/avbokar	1 385	19,7%
akut sjukdom hos patient	1 238	17,6%
utrustning och lokal	66	0,9%
personal saknas	526	7,5%
platsbrist	325	4,6%
övrigt	355	5,0%
TOTALT ANTAL OPERATIONER (STRUKEN ELLER STÖRD)	**7 042**	

I sjukhusens redovisningar är den vanligaste orsaken till att operationer ställs in att patienter uteblir eller avbokar sin operation.

I nedanstående tabell redovisas strykningsorsaker enligt SPOR fördelat på andel för respektive sjukhus.

Alla sjukhus	DS	SÖS	K	STE	STS	CStG	NTS
INSTÄLLDA OPERATIONER FÖRDELAT PÅ SPORS STRYKNINGSORSAKER							
annan operation prioriterades	15%	22%	10%	13%	28%	34%	17%
Rymdes inte inom tilldelad operationstid	7%	7%	4%	10%	3%	10%	3%
Bristfällig preoperativ utredning	1%	1%	8%	1%	1%	1%	3%
Icke-optimerad patient?	4%	8%	10%	4%	11%	16%	10%
patientens behov har förändrats	19%	15%	7%	5%	7%	4%	36%
patienten uteblir/avbokar	30%	22%	15%	41%	10%	2%	6%
akut sjukdom hos patient	14%	11%	25%	10%	12%	25%	1%
utrustning och lokal	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%
personal saknas	3%	7%	8%	12%	12%	3%	10%
platsbrist	1%	1%	8%	0%	12%	5%	2%
övrigt	4%	5%	3%	5%	3%	13%	10%
TOTALT ANTAL OPERATIONER (STRUKEN ELLER STÖRD)	1 043	1086	3 009	805	197	526	376

Ersta sjukhus har för närvarande inte ett operationsplaneringssystem som går att integrera med SPOR-registret. Därför kan sjukhuset för tillfället inte redovisas orsaker till inställda operationer.

Utbetald ersättning till patienten vid sent inställd operation
Om en operation ställs in av andra skäl än medicinska har patienten rätt till ersättning. Ersättningen betalas ut om vårdgivaren lämnat besked om inställd operation mindre än 48 timmar före planerad operationstid och inte erbjudit ny operation inom 24 timmar. Ersättningen betalas inte ut om operationen ställs in på grund av patientens hälsotillstånd eller handlande.

Antal patienter som fått ersättning på grund av att operation ställts in eller av andra anledningar inte utförts enligt operationsplaneringen har minskat under 2019. Nedan redovisas antal ersättningsärenden år 2019 jämfört med år 2018 för respektive sjukhus.

Sjukhus	**Antal ersättningsärenden 2018**	**Antal ersättningsärenden 2019**
Danderyds sjukhus	151	133
Södersjukhuset	251	272
Karolinska universitetssjuk	748	609
S:t Eriks Ögonsjukhus	-	173
Södertälje sjukhus	163	140
Capio S:t Görans sjukhus	136	91
Norrtälje sjukhus	126	75
Ersta sjukhus	82	108
Totalt	1657	1601

Ersättningsärendena under 2019 motsvarar en kostnad om cirka 2,3 miljoner kronor.

Fortsatt arbete för att minska störda eller strukna operationer
Sjukhusen arbetar med att minska antalet störda eller strukna operationer. Registrering av orsaker enligt SPOR ger ett verktyg för att analysera och utveckla verksamheten.

Av sjukhusens redovisningar framgår att den vanligaste orsaken till att operationer ställs in är att patienter uteblir eller avbokar sin operation. Att patienter uteblir från sin operation utan orsak eller kontakt leder till att resurser såsom vårdpersonal, vårdplatser och operationssalar står outnyttjade.

Sjukhusen kan debitera patienten en avgift om patienten uteblir från bokad operation som utförs dagtid i öppen vård (dagkirurgi). Patienten får då betala 400 kronor om inte återbud har lämnats minst 24 timmar innan planerad dagkirurgi.

I januari 2020 beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att införa en fast avgift på 400 kr för uteblivet besök i såväl öppenvård som operationer i slutenvården. Den som utan giltigt skäl uteblir från ett vårdbesök ska betala en avgift om 400 kronor. Den nya avgiften kommer att gälla från och med 1 september 2020.

Användande av resurser på bästa sätt
Förvaltningen har dialog och uppföljning med akutsjukhusen om det pågående arbetet med att minska antalet inställda operationer för att upprätthålla god tillgänglighet, hög kvalitet, patientsäkerhet samt resurseffektivitet.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-05-07

SKRIVELSE
2019-12-17

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Skrivelse om inställda operationer under 2019

Under 2018 ställdes cirka 8000 operationer in i Stockholm. Siffran är i paritet med året dessförinnan, ingen förbättring har alltså skett i regionen. Värst var situationen på Karolinska sjukhuset. 3003 operationer ställdes in på Karolinska sjukhuset under 2018, där en tredjedel av dessa berodde på brister i utrustning och lokal, platsbrist eller att personal saknas.

Läget är mycket allvarligt och kräver att styrande politiker tar sitt fulla ansvar och ger akutsjukhusen rimliga förutsättningar att klara sitt uppdrag och erbjuda alla patienter operation i tid.

Med anledning av de alarmerande uppgifterna om inställda operationer är det enligt vår uppfattning angeläget att vi politiker får en mer heltäckande bild av läget. För att fatta rätt beslut som åtgärdar förekommande problem är det därför angeläget att snarast få in uppgifter om hur många operationer som ställts in 2019.

Med anledningen av ovanstående vill Socialdemokraterna:

att hälso- och sjukvårdsförvaltningen skyndsamt begär in och sammanställer statistik över antal inställda operationer under 2019, samt redovisar dessa siffror och hur stor andel av operationerna som fick ställas in på grund av resursbrist, eller av vilka andra skäl operationer ställts in.

Talla Alkurdi m.fl.